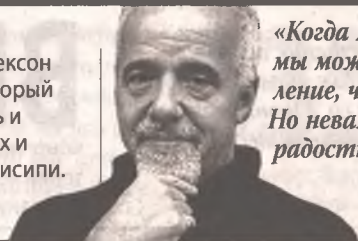

28

мая 1830 г. — президент США Эндрю Джексон підписав Акт о виселенні індіанців, який дозволяв вигнання індіанців з їх земель і відмовлявся від усіх громадянських прав і свобод на території на сході від Міссісіпі.

«Когда мы следуем за нашими мечтами, мы можем произвести на других впечатление, что мы несчастны и неудачливы. Но неважно, что думают другие. Важна радость в нашем сердце», -

Пауло КОЭЛЬО,
бразильський прозаїк і поет.

Всемирный день велосипеда (World Bicycle Day), который отмечается 3 июня, провозглашен Генеральной Ассамблеей ООН в апреле 2018 года (резолюция 72/272). Соавторами документа стали 56 государств. В этот день организуются велопробеги, флэшмобы и мастер-классы.

АРХІВ

ПЕРШИЙ ЕНЦИКЛОПЕДИСТ

Григорій САНЬЧ

АРХІВ Миколи Маркевича налічував 12 тис. рукописів

Російських істориків він драгував за прославлення козацтва, а радянська цензура визнала автора «українським буржуазним націоналістом» і на всяк випадок його творчість заборонила взагалі. Ім'я Маркевича почали згадувати вже за незалежності України.

Юнкер драгунського полку

Маркевичі походили зі старовинного прилуцького козацько-старшинського роду, що корінням своїм сягав аж у 16 ст. Народився ж Микола у 1804 р. в с. Дунаець Глухівського повіту тодішньої Чернігівщини в маєтку своєї прабабусі. У чотирирічному віці він уже умів читати й писати російською, французькою й німецькою мовами. Спочатку він жив то в Дунайцях, то в Полошках, там же на Глухівщині, а потім у Васьківцях і у Рудівцях, що на Прилуччині. Тоді ж батько відвіз Миколу в «домашню» школу П.П. Білецького-Носенка під Прилуки. Саме там він і отримав ґрунтовну підготовку для вступу до петербурзького благородного пансіону при Головному педагогічному

ІСТОРИЧНІ ВІЯННЯ. Наш земляк створив великий архів із рідкісними стародруками, історичними манускриптами, гетьманськими універсалами, листами видатних діячів

ДОСЬЄ

МИКОЛА АНДРІЙОВИЧ МАРКЕВИЧ (1804 - 1860) — історик, етнограф, фольклорист, перший український енциклопедист. В українській романтичній поезії витворив образ народного співця, був одним з перших, хто пов'язав мотив героїзму козацтва з політичною сучасністю України та її національно-визвольними змаганнями. Автор низки історичних і етнографічних праць, серед яких «Звичаї, повір'я, кухня та напої українців», «Про перших гетьманів Малоросійських», «Південноруські пісні». Науковий інтерес становить зібрана ним колекція документів з історії України XVII—XVIII ст.

ЗАЛИШИВИ ВІЙСЬКО. У віці 20 років Микола Маркевич вийшов у відставку в чині поручика

нія» автора звинуватили в усіх гріхах, наголосивши на тому, що він написав історію «микроscopicкої країни», в якій «...не більше мільйона жителів і сорок тисяч розбойного козацького війська». Ще категоричнішим у своїх висновках був один із відомих російських мислителів, Віссаріон БЕЛІНСЬКИЙ: «Малоросія ніколи не була державою, відповідно, і історія не строго значення цього слова не мала».

Мабуть, саме «Історія Малоросії» й була причиною того, що після її виходу в світ майже 15 років не з'явилося жодної друкованої праці Маркевича. Вони почали друкуватися лише після смерті імператора Миколи I.

Микола Маркевич був добре знайомий і з Тарасом Шевченком. З ним він підтримував теплі дружні стосунки протягом всього життя. Кобзар часто зустрічався з Маркевичем і в Петербурзі, і під час поїздок в Україну. Звертався він за порадами до історика і під час написання «Гайдамаків», а також у зв'язку з роботою над оформленням на історичну тематику.

Його рукописи були українською, турецькою, татарською, польською, російською, французькою, німецькою, латинською, грецькою, грузинською,

Згодом, на вимогу батька, Микола був змушений залишити пансіон і в лютому 1820 р. вступити на військову службу - юнкером Курляндського драгунського полку. Та служба його продовжувалась недовго, вже через чотири роки поручик Маркевич пішов у відставку й повернувся у с. Турівку на Прилуччині.

Невдовзі Микола одружився з донькою прилучького поміщика Уляною РАКОВИЧ і остаточно поселився в Турівці. Але це не завадило йому жити повноцінним життям, він тримав

постійний зв'язок з українською інтелігенцією, відвідував Петербург і Москву. Невдовзі в журналі «Московский Телеграф» надрукував цілу низку віршів, а у 1831 р. в Москві з'явилася й перша його книжка під назвою «Украинские мелодии. Соч. Ник. Маркевича».

Дружба з Шевченком

Більше 35 років прожив Микола Маркевич у селі - саме Турівка стала йому рідною домівкою й джерелом для творчого натхнення. Ще в юному віці Микола відчував потребу створити енциклопедичний словник, в якому б кожна людина могла знайти історичні,

географічні, статистичні дані про Україну, біографії видатних українців. Задум був грандіозний, і можна тільки дивуватися з того, як активно і успішно здійснював його Маркевич. Протягом десяти років він склав більше 100 тисяч статей для словника, записавши їх в алфавітному порядку в 30-ти величезних зошитах.

У 1842 р. він закінчив роботу над п'ятитомною працею «История Малороссии». Вона викликала немало відгуків і рецензій, причому майже всі були позитивні. Та у журналі «Библиотека для чте-

Микола Маркевич помер 21 липня 1860 р. у своєму турівському маєтку. Поховали його в родовому склепі біля церкви Всіх Святих, в посадженому й виплеканому ним розкішному саду, що привільно розкинувся на правому березі тихого Переводу, навпроти села Турівки.

Подружжя Маркевичів мало п'ятьох синів: Андрія, Олександра, Володимира, Михайла і Миколу, які достойно продовжили цей славетний рід. Є й зараз ще чимало нащадків славетного історика, яких доля розкидала по всіх світах. 📖

ІСТОРІЯ

Олексій ЛЕНСЬКИЙ

МИ ЗВИКЛИ до назв наших вулиць. Нам здається, що вони прийняли так називалися до 1917 р., що назви почали змінюватися тільки після 1917 р., але це не так

Недавно дослідник з Харкова Парамонов надрукував перелік двоповерхових будівель в місті Суми за 1837 р.

Ось лише кілька відомостей звітти: «Дом титулярного советника Гаврилы Ивановича Сукачева, каменний, полтора этажа, в 1-й части города, 1-м квартале в Воскресенском приходе над Покровской площадью. В нижнем этаже 2 комнаты, в верхнем 4 комнаты. Внутри двора каменная двухэтажная постройка, на втором этаже 5 кладовых, внизу каретный сарай и конюшня. Крыты шелевкой, дохода 1300 рублей в год. Оценен в 8000 рублей серебром.

Дом сумского купца 3-й гильдии Осипа Максимовича Лещинского,

Где эта улица, где этот дом...

каменний двухэтажный, в 1-й части города, 1-м квартале в Воскресенском приходе фасадом по старой Мостовой улице. В нижнем этаже 3 комнаты и 5 лавок в верхнем 6 комнаты. Дохода 1600 рублей

в год. Оценен в 12000 рублей серебром.

Дом жены сумского купца 2-й гильдии Агафии Астапьевой, каменний трехэтажный в 1-й части 1-м квартале в соборном приходе.

В верхнем этаже 7 комнат, с средним 28 комнат, в нижнем 22 лавки. Дохода в год 15 000 рублей. Второй каменний двухэтажный дом на подвальном этаже в 1-й части города на новом месте с садом. На каждом этаже по 3 комнаты. С него дохода 200 рублей. Общая оценка домовладений 80 000 рублей.

Дом сумского купца 3-й гильдии Сидора Лаврикова, каменний двухэтажный, крыт железом в 1-й части 1-го квартала в Николаевском приходе, угловой по Воскресенской площади. В верхнем этаже 8 комнат, в нижнем 6 комнат, в погребе 5 лавок. На Николаевскую площадь выходит 11 каменных лавок, крытых железом, над ними верхний этаж в 5 комнат. Дохода с домовладения 4000 рублей ассигнациями в год. Оценено в 40000 рублей.

Дом жены сумского купца 3-й гильдии Анны Николаевны Суш-

киной, каменний двухэтажный с подвальным этажом в 1-й части на Мостовой улице. В верхнем этаже 5 комнат, в нижнем 4 комнаты. Отдельно стоят два каменных флигеля, крытые железом, и другие каменные служебные постройки, крытые железом. На этом дворовом месте располагается постоянный двор. Дохода до 2000 рублей ассигнациями в год. Оценено в 35000 рублей».

Стара Мостова вулиця - це Воскресенська, а Московська - це Соборна. Її ще називали Великою Московською, тому що Малою Московською звали Суджанську. Зміни сталися у 1880 р. Таким чином, наші знання про місто поповнилися новими знаннями про його мешканців, будинки і назви вулиць, але ми не можемо точно знати, де були ці будівлі, бо нумерація була введена тільки в 1911 р. розпорядженням губернатора Катеринича.